

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik, dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefran kirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati (oglasi): Trikrat razdeljena petit vrsta 24 v, cela stran 60 K. — Pri večkratnem oglašanju znaten popust. — Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v pritličju.

Štev. 2.

V Ljubljani, dne 22. marca 1913.

Leto I.

Naročajte „Domačina“.

P. n. slavnemu občinstvu, cenjenim kmetovalcem, malim obrtnikom, gostilničarjem in gostilničarkam dajemo na znanje, da bomo vsakemu pošiljali naš list „Domačin“ **nekaj časa brezplačno**, da se vsak lahko prepriča, da nam ni, kakor smo v uvodniku prve številke „Domačina“ označili, naloga, se s to ali ono stranko prepirati, marveč da hočemo biti nadstrankarski in vedno le imeti v mislih dobrobit kmečkega stanu in vseh malih obrtnikov in zastopati brezobzirno njih koristi ne oziraje se na njihovo mišljenje.

Prosimo pa istočasno tudi p. n. slavno občinstvo na deželi, da se že sedaj naroča na „Domačina“. Naročnina znaša po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrletno 1 K.

Vposlana naročnina se bo štela od dne, ko ne bomo več brezplačno pošiljali „Domačina“.

K omejitvi Albanije.

Vselej je nekako neprijetno in nevarno, če hočeš v resnici in s trdno voljo koga o njegovih koristih poučiti in mu jih v posameznih potezah na kratko obrazložiti. Tako nespametno početje izvabi zasebniku navadno le porogljiv smehljaj. Narodi in države pa manj dobrodušno sprejemajo taka početja in močan sum jih obide navadno, posebno pa v slučaju, če je celo sosed, trenutni sovražnik, oni, ki si prizadeva, jih dovesti do spoznanja, da se gre le za njihove

koristi. Kakor pa je v življenju poedinca včasih nemogoče, odtegniti se tej nalogi, ravno tako se mora tudi pri razprtijah med narodi nastopiti čestokrat to zelo nevhvaležno in trnjevo pot.

Narodna narav in razredba javnega življenja vsiljujeta Srbiji razširno politiko. Ne more biti naloga teh vrstic, da bi to trditev obširno in natančno utemeljevali, ona nam mora biti neomajno in dano izhodišče. Po zgodovini utrjeno je pravilo, da se skuša vsaka država in vsaka dežela razširiti v oni smeri, kjer ne naleti na posebno krepak ali sploh na noben odpor. Za časa Milana domišljevali so si Srbi, da je najmanjša uporna moč na jugovzhodu. Ker se je pa tu njihov poskus vsled žalostne in zanemarjene uprave ponesrečil, vgnezdilo se je s časom v vsem srbskem narodu mnenje, da je najslabši in najmanjši upor na zapadu in jugozahodu — pri nas na Avstro-Ogrskem. Obnašanje in vedenje Srbov ob času aneksije Bosne in Hercegovine in njihove takratne težnje so bile le zgolj naravna posledica tega mišljenja ali pravilneje izraženo njihove domišljije. Naš trdni in krepak nastop od tega časa sem pa jih je dovolj poučil, vendar pa še vedno upajo, da bodo Priština, Ipek, Djakova, da tudi Prizrend in Monastir prišla v njihovo oblast.

V naslednjih izvajanjih hočemo poskusiti, da dokažemo, da dobro premišljeni interesi srbske države pravzaprav nikakor niso odvisni od teh mest, marveč da so ti tesno spojeni z jugovzhodom v smeri proti Solunu:

Mi trdimo, da je pripojitev teh obširnih albanskih pokrajin Srbiji notranje- in zunanjepolitično škodljiva in nevarna.

Notranjepolitično iz dveh razlogov: Srbija tudi sedaj ni čisto srbska država. Na vzhodu med Moravo in Donavo prebiva polnih 200.000 Romuncev. Politično ti inojezičniki sedaj ne igrajo nobene vloge, vendar pa so tu in žive in se bodo ohranili v kljub vsemu zatiravanju, v kljub srbskim šolam in srbskemu duhovništvu. O priložnosti se jih spomni tudi srbska gospoda, da so tudi na svetu. Ko so bili Srbi pri zadnji nesrečni vojski proti Bolgarom v mnogih bitkah poraženi, je strašno zasumelo po srbskem časopisju: „Vsega tega so krivi romunski polki, ki se niso znali bojevati kakor junaki“. Mora tedaj le biti več romunskih polkov, nego se priznava.

In sedaj naj pride k tem 200.000 Romuncem še približno 700.000 Albancev; tako veliko bi namreč bilo število albanskega prebivalstva v onih krajih, ki se naj priklopijo Srbiji. V novi veliki Srbiji bi bila tedaj več kakor četrtina vsega prebivalstva inojezična, da še več, kar najodločneje državi sovražna. Bode li mogla Srbija pri takem razmerju prebivalstva obstojati, je zelo tehtno vprašanje, ki nam sili na jezik. Nam se dozdeva vsa stvar zelo negotova. Srbski politiki bodo seveda to vprašanje, če se bode javno na nje stavilo, potrdili, če se bi jih pa vprašalo na vest, bo bržkone njih odgovor in njihovo mnenje popolnoma drugačno. Naj si bodo v tej stvari Srbi temeljitejši od Turkov, uspehov bodo po našem nemerodajnem mnenju komaj več imeli.

Nova Velika Srbija bi bolehalo na neozdravljivem uljesu in bi bila na zunaj popolnoma nezmožna.

A to je le ena plat albanske nevarnosti, ki preti Srbiji. Skoro še bolj grozeče pa je gospodarsko prodiranje in napredovanje malega, pridnega in marljivega albanskega rokodelca in kmetovalca. Gotovo bodo Srbi vsa državna sredstva naperili proti njim; saj so tudi storili in store še to Črnogorci z onimi Albanci, ki so jih pripojili svoji državi, in komaj se ubranjujejo njihovemu prodiranju. Ravno tako so Albanci prodirali na Kosovem polju in v Sandžaku, ne da bi bili mogli Srbi njih prodiranje zajeziti.

In celo še s stališča zunanje politike se nam zdi priklopitev nadaljnjih albanskih pokrajin kot Srbiji nevarna. Srbija bi prišla ob zmožnost prostega gibanja in bi bila ne samo ognjišče večnih vstaj, ampak bi imela vedno svojega krutega sovražnika v napadljivi in nemirni Albaniji. Položaj je ta-le: Mala, neobširna, svojega mirnega meščanstva oropana Albanija bo in mora biti bojovita in osvojljiva. Kdo pa naj ukroti ta nepokojna pogorska plemena? Drugače pa stoji stvar, če se v novi Albaniji ne združijo samo ta, na nizki stopinji gospodarskega razvoja stoječa pogorska plemena Albancev, ampak predvsem tudi one mirno živeče prebivalce mest Ipek, Prizrend, Djakova, Priština, Dibra in Mitrovica. Meja naj bi se določila v interesu obeh narodov po večini prebivalstva. Pri tej razdelitvi bi prišlo še vedno več albanskega prebivalstva pod srbsko, nego Srbov pod albansko oblast. Albanija, ki bi imela dovolj meščanstva, bi bila najmanj na sto let Srbiji mirna sosedka. Težišče Albanije bi bilo v okrajih, ki so tekom časa bolj napredovali in ki bodo kmalu začeli z organizacijo cele albanske dežele, s katero bi imeli obilo opravila. Albanija, ustanovljena v svojih naravnih mejah, bi nikoli ne postala, ne avstro-ogrsko, ne italijanska predstražana Balkanu, ampak ona bi se morala posvetiti edino le razrešitvi notranjih nalog. In to si naj predoči gospoda v Belgradu in na Nevi. Z ničimer bi ne potrdila srbska vlada v večji meri — saj to je vedno zagotavljala za časa izbruha vojne — da je zgrabila za orožje in slav vojsko levsvrho, da osvobodi svoje lastne rojake, in ne radi tega, da podjarmi drug narod in si pridobi novega ozemlja, katerega

se ji ne more pripoznati, kakor s tem, da odvrne od sebe pripojitev albanskega ozemlja, koja bi ji sigurno doprinesla mnogo zla. In z ničimer bi ne dokazala, da si želi prijateljskih razmer in odnošajev z Avstro-Ogrsko, kakor s tem, da pomaga udejestviti narodno nasičeno Albanijo. Ravno po pripojitvi obsežnih albanskih pokrajin bi postala Srbija odvisna od Avstro-Ogrske. Kdo pa naj bi potem branil Srbijo proti svojim lastnim upornim Albancem in proti neodvisni albanski državi, ki jo bo mogoče podpirala Italija? Morda Rusija? Le Avstro-Ogrska bi prišla tedaj v poštev in Srbija bi bila navezana na njo.

Naj tedaj mi ničesar ne dobimo vkljub svojim zmagam in osvojitvam, tako nam zadoni močan glas od sosedu sem. Le počasi, poprej se mora razpršiti neka zmeta, ki je menda, kakor se nam zdi, pri vseh balkanskih narodih udomačena. Vse balkanske države mislijo, da si morajo mnogo več ozemlja prilastiti, kakor so ga sploh osvojile in izvojskovale. Saj Skadra še niso zavzeli, v severni Albaniji so mesta sicer zasedena, prebivalstvo v okolišu Ljume uničeno (!), toda Albanci v zasedenih gorskih višinah še vedno niso premagani in užugani. Več kakor tisoč let stara navada pa je in vsekakor soglašna s tanko premišljenimi koristmi zmagovalčevimi, da si obdrži zmagovalce le eden del osvojenega ozemlja, že radi tega, da si ne pokvari želodca. Da so se tudi tu pripetile izjeme, je pač znano, toda pri pridružitvi inojezičnih plemen, ki goje že iz za prejšnjih časov podedovano in vkoreninjeno sovrašstvo in mržnjo do Srbov, je taka izjema popolnoma izključena. Predvsem je torej priporočati zmernost pri osvojitvi plena.

Na način vojskovanja se tudi ne sme pozabiti. Zavezniki nikakor niso prodirali proti Turkom po enotnem načrtu, ampak vsaka država si je hotela to pridobiti, kar se ji je zdelo dosežno. In tako je tudi razumljiva dvojna zasedba Soluna, ki je z vojniškega stališča brezpomembna. Po vseh teh izvajanjih pa bi bilo, ko pride do razdelitve pridobljenega ozemlja, vsem zaveznikom, posebno pa Srbiji in Črnigori svetovati, da le za tem težijo, kar jim koristi. In Srbiji koristi vse kaj drugega, kakor albansko ozemlje.

(Dalje prihodnjič.)

Javna redna seja trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko v Ljubljani

vršila se je dne 14. marca ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata pod predsedstvom zborničnega predsednika gosp. I. Kneza. Kot vladni zastopnik je bil navzoč vladni svetnik Kulavics. Za overovatelja zapisnika sta bila imenovana zbornična svetnika Ogrin in Rohrmann. Med navedenimi predsedstva se je zbornični predsednik predvsem spomnil dne 18. prosinca t. l. umrlega bivšega tajnika zborničnega, cesarskega svetnika gosp. Ivana Murnika, in ga počastil v daljšem govoru, v katerem je zlasti povdarjal velike zasluge, ki si jih je stekel rajnik na gospodarskem, industrijskem, trgovinskem, obrtnem in prometnem polju. Zborovalci so v znak sožalja in v znak zahvale in priznanja nje-

govemu delu vstali s sedežev in stoje poslušali predsednikova izvajanja. Zbornica je sklenila, da nosi stroške za njegov pogreb.

Nato je podal predsednik letno poročilo, ki se je z odobravanjem vzelo na znanje. Nadalje je naznanil zbornični predsednik, da je zbornični svetnik gospod Tomo Pavšlar izstopil iz zbornice in da se je vsled tega na izpraznjeno mesto kot pravi zbornični član poklical v zbornico prvo izvoljeni namestnik gosp. Engelbert Franchetti. Po poročilu predsednikovem, da je trgovinsko ministrstvo odobrilo zbornični proračun in po tajniškem poročilu tajnika dr. Murnika o delovanju zbornice, ki se je odobrilo, je sledila volitev predsednika, podpredsednika in provizoričnega podpredsednika. Volitev se je vršila z glasovnicami. Pri volitvi predsednika je bil izvoljen dosedanji predsednik gosp. I. Knez. Oddanih je bilo 17 glasov, in sicer 12 za gosp. I. Kneza in 5 praznih. Pri volitvi za podpredsednika je bilo oddanih 17 glasov, in sicer 12 za gosp. Kamila Pammerja in 5 za Ivana Kregarja. Za podpredsednika je bil tedaj izvoljen gosp. Kamilo Pammer. Pri volitvi za provizoričnega podpredsednika je bil izvoljen s 16 glasovi gosp. Jean Schrey.

Za računске preglednike so bili izvoljeni z vzklikom gg. Mejač, Podlesnik in Samassa. Kot zbornična zastopnika pri komisijalnih obravnavah radi zagotovitve naravnih potrebščin vojaških sta bila izvoljena gg. Perdan in Schrey. Za člana v carinskem svetu je bil imenovan gospod Pammer, za njegovega namestnika pa gosp. Jean Pollak. Za zborničnega zastopnika v odboru obrtne nadaljevalne šole v Kropi je bil imenovan gospod Šolar. V „Svet za obdačitev tovarniških poslopij na Kranjskem“, čigar naloga bo pred vsem v spornih primerih na željo davčnih oblastev oddajati strokovnajaška mnenja o vrednosti tovarniških poslopij, so bili izvoljeni na predlog poročevalca gosp. dr. Frana Windischerja gg. Ivan Knez, Josip Lenarčič, Feliks Stare, Jean Schrey, inženir Hugo Suggin komercialni svetnik M. Samassa.

Glede ureditve trgovinsko-političnih odnošajev do drugih, zlasti pa do balkanskih držav je predlagal gosp. Pammer daljšo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

Nato je poročal zbornični tajnik dr. Murnik o načelih za podeljevanje ustanov za eksportne akademike in je predlagal, da naj se ustanove podeljujejo le izključno rednim slušateljem eksportne akademije. Ta predlog se je soglasno sprejel.

Dalje je dovolila zbornica za ustanovitev deželne komisije za tujski promet in turistiko letni znesek 600 kron do preklica. Deželna zveza za tujski promet dobi 600 kron podpore za leto 1913. in stalna razstavna komisija na Dunaju letnih 150 kron.

Ko je bil dnevi red izčrpan, je stavil zbornični svetnik gosp. Ogrin nujni predlog glede ustanovitve lastne zavarovalnice proti neugodam s sedežem v Ljubljani. Ta predlog se je izročil obrtnemu odseku. Drugi nujni predlog gosp. Ložarja glede vsiljivih tujih potnikov, ki tvorijo veliko kvar domačim trgovcem, se je vsled nastale nesklepčnosti soglasno izročil predsedništvu, da v tej zadevi stori potrebne korake.

Nato je predsednik gosp. I. Knez zaključil sejo.

Nezdrava gonja nekaterih živinozdravnikov in živinozdravniških slušateljev proti živinozdravniškemu tečajem na Kranjskem.

V deželnozborski seji dne 29. februarja 1910 je bilo deželnemu odboru naročeno (tozadevni predlog je stavil deželni poslanec Franc Galle), da proučuje vprašanje glede živinozdravniške službe na Kranjskem in pa higijenične razmere kranjske živinoreje ter da uvaže, kako bi bilo moči te razmere izboljšati. V ravno tej seji je dobil deželni odbor nalog, da razmotriva vprašanje o vpeljavi enoletnih tečajev za izobrazbo živinozdravniških pomočnikov in da eventualno poda v zadevi konkretne predloge. (Predlog deželnega poslanca Franceta Galle.)

Kar se tiče pred vsem živinozdravniške službe na Kranjskem, se mora priznati, da se že od nekaj zelo čuti pomanjkanje akademično izobraženih živinozdravnikov na Kranjskem. Kmetijsko prebivalstvo na Kranjskem se mora, kadar potrebuje živinozdravniške pomoči pri živinoreji, posluževati državnih in deželnih živinozdravnikov. Teh pa ni toliko v deželi, da bi bilo moči živinozdravniško službo zadostno organizirati.

Leta 1911. je bilo na Kranjskem vsega skupaj 16 državnih živinozdravnikov nastavljenih, od teh je bilo pet zaposlenih v veterinarskem oddelku c. kr. vlade, ostalih 11 pa je bilo prideljenih okrajnim glavarstvom, tako da je imel vsak politični okraj enega državnega živinozdravnika. Če pa se uvaže, da so državni živinozdravniki po svojih uradnih opravilih zelo zaposleni, je jasno, da zamorejo živinozdravniško službo le po strani izvrševati in da pridejo za privatno živinozdravniško službo le v zelo omejeni meri v pošte.

Glede deželnih živinozdravnikov pa je omenjati, da je bil v deželnem proračunu vstavljen za leto 1911. kredit 8000 K za osem živinozdravniških mest. Enak znesek je bil vstavljen tudi za leto 1912. Nekaj razpisanih mest je bilo zasedenih, a vključno opetovanemu razpisu ni bilo za nekatera mesta nobenih prosilcev.

Da pri takih razmerah v zelo mnogih slučajih sploh ni dobiti živinozdravniške pomoči, ni treba še posebej omeniti. Da se primerno število domačincev posveti študiju živinozdravništva, dobivajo nekaj let sem slušatelji živinozdravniške visoke šole na Dunaju podpore iz deželnih sredstev pod pogojem, da se dotični slušatelji obvežejo, da bodo po dokončanih študijah tri leta na Kranjskem izvrševali živinozdravniško službo.

V stremljenju, da ima kmetijsko prebivalstvo živinozdravniške pomočnike za taka opravila, za katera ni potrebna visokošolska zdravniška izobrazba in da kmetijstvu ne primanjkuje prve pomoči pri neugodah in porodih, je deželni odbor pri mlekarški šoli na Vrhniki oživotvoril tečaj za kmetovalce v svrhu izobrazbe za porodniško pomoč in za prvo pomoč pri neugodah. Vodstvo tega tečaja je poveril začasno vpokojenemu okrajnemu živinozdravniku gospodu Hugonu Turku. Ta tečaj je trajal tri mesece, in sicer od 15. januarja do 15. aprila 1912 za kmečke posestnike in njihove sinove v svrhu izobrazbe za prvo pomoč pri poškodbah in porodu goveje živine.

Komaj pa se je ta tečaj začel, že so začeli od raznih strani najodločneje ustanovitev tega tečaja za živinozdravniške pomočnike obsojati. Akademično

društvo slovenskih veterinarjev na Dunaju je poslalo deželni odboru neko spomenico, v kateri se je izreklo proti ustanovitvi takih tečajev, češ da se pospešuje z ustanovitvijo živinozdravniških pomočnikov umni živinoreji škodljivo nestrokovnjaštvo, to je mazače.

V imenu vseh slušateljev na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju je „Hochschulausschuß zur Wahrung wirtschaftlicher Interessen“ pozval deželni odbor kranjski, da naj živinozdravniški tečaj na Vrhniki takoj sklene, ker v primeri s številom živinozdravniških slušateljev iz Kranjskega taka institucija ni potrebna in ker se s takimi tečaji do skrajnosti oškoduje gospodarske interese ne samo kranjske dežele, ampak tudi vse države.

Nato je deželni odbor sklenil, da morajo podati vsi slušatelji, ki imajo od deželnega odbora podpore, da se z dopisom „Akademičnega društva slovenskih veterinarjev na Dunaju“ ne strinjajo. Deželni odbor je pa tudi od vseh živinozdravnikov, katere je v deželni službi nastavljal, zahteval, da podpišejo reverz, v katerem se zavežejo, da so pripravljeni na zahtevo deželnega odbora prirejati predavanja v dobi svojega službovanja v svrhu izobrazbe kmetijskih posestnikov in njihovih sinov za prvo pomoč pri poškodbah in porodu goveje živine.

Proti temu je protestirala „Kranjska podružnica društva avstrijskih živinozdravnikov“, češ da to, kar zahteva reverz, že itak spada pod živinozdravniške stanovske dolžnosti in je prosila, da naj deželni odbor imenuje živinozdravnike po dosedaj običajnem načinu.

Na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju pa se je letos vprizoril pravcati bojkot proti onim živinozdravniškim slušateljem, ki so podpisali izjavo, da se z dopisom „Akademičnega društva slovenskih veterinarjev“ ne strinjajo. Očitali so jim, da so izdajalci in sklenili družabni bojkot in bojkot pri predavanjih.

Kakor čujemo, se je deželni odbor kranjski v tej zadevi obrnil do ministrstev s prošnjo, da se ukrenejo potrebni koraki, da se napravi tem neznosnim razmeram na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju konec.

Res neverjetno je, da se nekateri živinozdravniki in živinozdravniški slušatelji tako branijo proti temu, da bi se ubogemu kmetu omogočilo, da bi si pridobil najpotrebnejšega znanja o prvi pomoči pri nezgodah in porodih. Pametni živinozdravniki so te naredbe deželnega odbora le srčno pozdravljali.

Politični fedenski pregled.

Deželni zbor kranjski in drugi deželni zbori.

Dočim so drugi deželni zbori sklicani na spomladansko zasedanje, je zasedanje kranjskega deželnega zbora odgodeno do jeseni. Moravski deželni zbor je sklican na 18. marca, šlezjski, predarlški in tržaški deželni zbor pa na 27. marca.

Demobilizacija.

Dne 14. marca je bilo odpuščenih več tisoč rezervistov letnika 1908. na gališki meji. Rezerviste so poslali v njihove dopolnilne okraje, kjer jih preoblečejo in odpošljejo domov.

Vsi honvedski polki so dobili od deželnoobrambene ministrstva ukaz, da naj se takoj odpuste rezervisti letnika 1909. Vpoklicani nadomestni rezervisti in rezervisti letnika 1901. pa še ostanejo v aktivni službi.

Odpuste se ne le rezervisti letnika 1908., marveč tudi vsi rezervisti tehničnih čet letnikov 1908. in 1910. Rezervistom, ki so služili skozi štiri mesece, se je v vojaški službeni knjižici njihov službovanje potrdilo s pripombo, da se jim ta čas računa za prvo in za tretjo orožno vajo in da morajo doslužiti le še drugo orožno vajo leta 1915. Armadni nadzornik fcm. Oskar Potiorek je odredil dopuste za rezerviste 15. in 16. armadnega zbora tako, da morejo na dopust dne 20. marca. Dopusti so kratki in se v štirih oddelkih dovoljujejo. Dopust se dovoli štirim odstotkom moštva, ki se mora vrniti nazaj, ko poteče dopust. Potne stroške nosi erar.

Balkanska vojna.

Odgovor balkanskih držav na mediacijski predlog velevlasti.

Bolgarska vlada je izročila poslaništvom odgovor na mediacijski predlog velevlasti. V tem odgovoru se izjavlja: Zvezane balkanske države sprejmejo mediacijo pod sledečimi pogoji:

1.) Podlaga za pogajanja glede teritorialne obmejitve med Turčijo in balkanskimi državami bodi črta Rodosto-Kap Malatra, izvzemši galipolski polotok, ki naj ostane Turčiji. Vsa zahodno od te črte ležeča ozemlja, z Odrinom in Skadrom vred, mora Turčija odstopiti zaveznikom.

2.) Turčija bo odstopila otoke v Egejskem morju.

3.) Glede Krete bo morala izreči svoj popoln desintereselement.

4.) Porta se bo morala v principu izreči za plačitev vojne odškodnine zaveznikom, kakor tudi za plačitev posebne odškodnine za škodo, ki je bila povzročena pred vojno. Visokost vojne odškodnine se ugotovi pri končnem sklepu miru. Zvezane države se bodo udeležile posvetovanj o odškodninah.

5.) Zvezane balkanske države si pridržijo, da v končnem mirovnem sklepu uredijo postopanje z njihovimi državnimi podaniki in njihovo kupčijsko poslovanje v otomanski državi, kakor tudi narodnostno vprašanje in garancijo glede privilegijev ortodoksne cerkve in glede državnopravnega stališča njihovih sorojakov, ki so otomanski državljani.

6.) Vojne operacije se ne prekinejo.

„Norddeutsche Allg. Zeitung“ piše med drugim: Mirovne zahteve, ki jih stavi Balkanska zveza, so izredno dalekosežne in se v marsikaterih točkah dotikajo splošnih evropskih interesov. To velja zlasti glede Skadra in Egejskih otokov ter vprašanja vojne odškodnine. Zato morajo veseliti ta vprašanja vzeti v temeljit pretres. Treba bo torej novega potrpljenja, ker se ni nadejati, da bi bil vsled tega mir v kratkem sklenjen. Odkar so Grki zavzeli Janino, so se Črnogorci iznova jeli truditi, da osvoje Skader. Treba je obžalovati, da se žrtvuje toliko krvi, ko je vendar gotovo, da pripade Skader Albaniji po soglasni sodbi Evrope, naj bo njegova usoda kakršnakoli.

Posredovanje velesil.

Po poročilu Reuterjevega biroja bo odgovor velesil na mirovne propozicije Balkanske zveze v prihodnjih dneh gotov. Velesile bodo sprejele posredovanje ter se bodo obenem zahvalile balkanskim državam, da so sprejele njih predlog. — Glede turško-bolgarske meje bodo velesile stavile predlog, da naj se od zaveznikov zahtevana mejna črta Rodosto-Midija preloži na črto Enos-Midija. Zahodno od te črte naj pripade ves teritorij, izvzemši Albanijo, zaveznikom. — Glede vojne odškodnine bodo velesile izjavile, da ne morejo priznavati stališča Balkanske zveze, pripravljene pa so priznati zaveznikom pravico, da bodo zastopani pri sejah finančne komisije in da bodo imeli tudi svoj glas pri teh sejah v Parizu, ko se bo razpravljalo vprašanje, katero vsoto turškega državnega dolga naj prevzamejo zavezniki. Vprašanje Egejskih otokov in Albanije pa smatrajo velesile, da leži popolnoma v rokah evropskih velekabinetov.

Bolgarska vlada zatrjuje, da bo mir s Turčijo sklenjen najmanj v desetih dneh.

Balkanska zveza omajana.

V zadnji seji sobranja v Sofiji so načelniki opozicionalnih strank ostro grajali optimistično naziranje vlade glede bodočnosti balkanske zveze. Napadali so vehementno Grke in Srbe, ki izvajajo osvojevalno politiko na škodo Bolgarske. Navajali so kričeče slučaje, da so Srbi zaprli bolgarske šole, onečastili bolgarske cerkve in samostane, pregnali bolgarsko duhovščino in v Velesu izvršili celo hišno preiskavo pri bolgarskem škofu. Očitani so dalje Srbom, da se vmešavajo v verske zadeve, ker silijo k izstopu iz bolgarske cerkve in agitirajo za prestop v patroarhialno cerkev.

Vsi ti dogodki pričajo, da gre za bolgarski državi sovražena sistem, ki dokazuje, da so Srbi in Grki že popolnoma pozabili na vzvišeni cilj vojne ter streme le še po teritorialnem razširjenju.

Vojne operacije.

V četrtek preteklega tedna so združeni Srbi in Črnogorci zopet začeli obstreljevati Skader, in od tega časa sem se neprenehoma obstreljevanje nadaljuje. V Skadru gori mnogo hiš in plamen se vidi iz Podgorice. V akciji so vsi težki oblegovalni topovi. Srbskih vojakov je zdaj pred Skadrom 42.000. Nekatera poročila pravijo, da se bo Skader moral vsled pomanjkanja živil in streliva v kratkem udati, drugi listi zopet trde, da je v Skadru še obilo živeža in streliva in da Skader sploh ne bo še kmalu padel.

Grške čete so prodrle dne 16. t. m. do Goratsija in Lykohorija in so napadle sovražnika, ki se je utrdil v Argirokastru. Grške čete so Turke tu napadle in turške čete so se umaknile proti Tepeleni.

Kakor poroča „Agenzia Stefani“ iz Drača, so grške čete zasedle mesta Valona in Tepelene. Vendar se vest o zasedbi Valone do sedaj še ne potrjuje.

Posamezni oddelki turških čet, kateri so držali pri Odrinu predpozicije, so se baje vsled pomanjkanja živeža Bolgarom udali. Po bojnih poročilih se Odrin podnevi kakor tudi ponoči obstreljuje. Zdravstveno stanje turških čet je v Odrinu izvrstno. Po turških poročilih je v mestu še dovolj živeža in streliva in se trdnjava lahko še več mesecev oblegovalcem upira.

Zavraten umor grškega kralja Jurija.

Grški kralj Jurij je bil 18. marca v Solunu umorjen. Kralj je šel omenjenega dne popoldne, kakor po navadi, v Solunu čisto zdrav in dobre volje na izprehod. Zdajci pristopi neznanec k njemu, potegne samokres in ustrelil enkrat nanj. Krogla ga je zadela v prsi in prodrla v srce. Kralj se je takoj zgrudil na tla in obležal. Prinesli so ga na mestu v bolnišnico, kjer bi se ga naj operiralo, a ko so prišli z njim v bolnišnico, je bil kralj že mrtev.

Zlobnega napadalca so prijeli. Dozdaj še niso mogli dognati njegovo identiteto in narodnost.

Tedenske novice.

(Iz politične službe.) Okrajni komisar Henrik Steska je premeščen od okrajnega glavarstva v Kranju k tržaški namestnji.

(Od deželnega šolskega sveta.) V zadnji seji deželnega šolskega sveta kranjskega je bil realni učitelj dr. Valentin Eccher v svoji službi definitivno potrjen in se mu je podelil naslov profesorja. Nadučitelju Ferd. Kalingerja se je podelil naslov ravnatelja.

(Imenovanje v deželni stavbni službi.) V zadnji seji kranjskega deželnega odbora so bili imenovani: stavbni komisar g. Matija Krajec stavbnim svetnikom; stavbni komisar g. Karel Šturm stavbnim nadkomisarjem; stavbna pristava gg. Ivan Bednař in Franc Zicha stavbnima komisarjema; stavbni praktikantje gg. Viktor Čuk, Josip Karlicky, Jan Vaneč in Ciril Pirc stavbnim pristavom. Stavbni risar g. Russian se sprejme kot pomožni tehniški uradnik. Razpiše se pri deželnem stavbnem uradu več mest deželnih stavbnih praktikantov, oziroma pristavov.

(Na kmetijski šoli na Grmu) je izpraznjeno s 1. aprilom mesto šolske kuharice. Prosilke, ki so vajene kuhi in gospodinjstvu, naj se zglasijo do 25. marca pri ravnateljstvu šole in naj v prošnji kratko opišejo svojo službeno sposobnost. Šolska kuharica dobi 40 K mesečne plače in prosto oskrbo. Službo je nastopiti 1. aprila.

(Mesto strokovnega učitelja za živinorejo in mlekarstvo) je razpisano na deželni kmetijski šoli na Grmu z letno plačo 2200 K in aktivno doklado 672 K. Samski strokovni učitelj dobi tudi naturalno stanovanje na Grmu. Služba je razpisana za eno leto provizorično, po poteku te dobe pa se nastavi strokovni učitelj definitivno. Prošnje je predložiti do 3. aprila 1913 deželnemu odboru kranjskemu. Prošnjam je priložiti krstni list, domovinski list, pričevalo o fizični sposobnosti, dokazila o dovršenih študijah in o strokovni usposobljenosti ter dokazila o znanju slovenskega in nemškega jezika.

(Iz strahu pred vojsko zblaznel.) Tovarški delavec Jakob Zen na Jesenicah je iz bojazni pred vojsko zblaznel in so ga morali vsled tega oddati v deželno blaznico na Studencu pri Ljubljani. Zen je izdal ves prihranjeni denar za nakupovanje živil, da ne bi njegova družina v bojnem času trpela glada. Domišljal si je, da je vsak osebni vlak, ki je vozil skozi jeseniško postajo, določen za prevažanje vojakov.

(Odlikovanje.) Cesar je podelil sodniku-lajiku v trgovskih zadevah pri deželnem sodišču v Ljubljani, lukajšnjemu trgovcu g. Benediktu zlati zaslužni križec s krono.

(Koncesija za avtomobilsko vožnjo.) Magistratni gremij je podelil Čamerniku & drug. koncesijo za vožnjo z avtomobilom pod pogojem, da bo avtomobil v službi v tistem času, ki je predpisan za navadne izvoščke. Za vožnjo z avtomobilom se plača za tri osebe za vsak kilometer 80 vin., za vsako uro čakanja pa 3 K. Ta tarif velja dotlej, dokler ga magistrat ne spremeni. Avtomobil je dolžan brezplačno voziti tudi ročno prtljago pasažirjev. Stojišče za avtomobil se določi na desni strani Franca Jožefa ceste, nasproti Maliča.

(Novi cestni zakon.) Glede novega cestnega zakona je sklenil deželni odbor, da se ima razglasiti dne 1. julija letošnjega leta. Volitve v nove cestne odbore morajo biti izvršene do 1. oktobra, vendar pa gospodarijo glasom prehodnih določil novi odbori do konca tega leta še po starem zakonu. Novi cestni odbori imajo sestaviti proračune za leto 1914. na podlagi novega cestnega zakona. S 1. prosincem 1914 se sprejmejo vse dosedanje okrajne ceste v deželno oskrbo kot deželne ceste. Razvrstitev deželnih cest se predloži deželnemu zboru ob jesenskem zasedanju. Ceste se morajo izročiti v dobrem stanju, sicer ima dežela pravico, izvršiti potrebne poprave na stroške dotičnega cestnega odbora.

(Zopetna preložitve rokov za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in rentnine za leto 1913.) Z ozirom na razglase tukajšnjega c. kr. finančnega ravnateljstva z dne 1. decembra 1912, št. A. I. 4223, z dne 28. decembra 1912, št. 2052/Praes., in z dne 17. februarja 1913, št. 48/3/Praes., priobčene v uradnem delu „Laib. Zeitung“, se naznanja, da je c. kr. finančno ministrstvo z odlokom z dne 14. marca 1913, št. 18.080, rok za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in rentnine za leto 1913. vnovič do dne 31. maja 1913 podaljšalo.

(Podpore za rodbinske člane onih ogrskih državljanov, ki so bili pozvani v aktivno vojaško službo.) Glasom razpisa c. kr. domobranskega ministrstva bo potrebnim rodbinam l. 1912. in 1913. v aktivno vojaško službovanje v stalni vojski, mornarici ali domobranstvu pozvanega ali ondi pridržanega moštva, ki ima domovinsko pravico na Ogrskem, Hrvaškem ali v Slavoniji, dovoljena enkratna podpora. Višina te podpore se ravna po številu rodbinskih članov, po dobi aktivne službe in drugih okoliščinah, ki pridejo pri tem v poštev. Tozadevne prošnje se morajo tekom 15 dni po razglasitvi te objave vložiti ustmeno ali pismeno pri političnem oblastvu onega kraja, kjer prebivajo dotični rodbinski člani.

(Poroka.) V soboto popoldne, dne 15. t. m., se je poročil gosp. dr. Herman Bamberg, solastnik tvrde Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, z gospodično Pavlo pl. Kleinmayr, hčerjo g. dr. Ferdinanda pl. Kleinmayrja, lastnika tiskarne v Celovcu.

(Kamen vrgel v brzovlak.) Ko je v nedeljo 16. t. m. pridrdral ob pol 12. uri brzovlak iz Trsta, je vrgel v bližini deklškega liceja neki paglavec v brzovlak kamen in zadel okno drugega razreda, katerega je razbil. Stražniki zasledujejo dozdaj še neznanega zločinca.

(Tatinski berač.) Pred nekaj dnevi je prišel 62letni brezposelni dninar Janez Rožic, ki je silno udan pijančevanju, k svoji ženi in ji grozil, da jo ubije. Žena, ki se je v stanovanju zaprla, je klicala na pomoč, in hitro so prihiteli sosedji in so surovino odstranili, na kar je prišel stražnik in ga odpeljal v luknjo. V njegovi pošesti so našli dve denarnici z zneskom 12 K 84 v in srebrno žlico. Rožic je prišel šele pred tednom iz zapora,

kjer je moral en teden sedeti, ker je ukradel suktnjo. Eno denarnico je vzel neki šivilji v Židovski ulici, ko je tam v hiši beračil. Izročili so ga pristojni sodniji.

(Umrl je) dne 14. t. m. v garnizijski bolnišnici v Dubrovniku nadporočnik v pokoju in geometer Adolf Binder. Istega dne je umrl v Kandiji pri Novem mestu Leo Gressel pl. Baraga, sin v tukajšnjih krogih velespoštovane gospe Jožefine Gressel pl. Baraga, ki je po daljši bolezni tudi sledila sinu dne 16. t. m. v večni pokoj. Dne 16. t. m. je umrla v Ljubljani gospodična Berta Tschech in v Kranju hišni posestnik Karol Pučnik v visoki starosti 95 let.

(Gozdni požar.) Začetkom marca t. l. je pogorelo nekaj mladega smrekovega gozda grofa Leva Auersperga na Turjaku. Takoj je vse kazalo, da je moral požar zanetiti neki hudobnež. Preiskava, ki se je uvedla po Auerspergovih čuvajih, je dognala, da je zažgal gozd brezposelni dninar Feliks Kožar iz Javorja, ki je bil radi vlačugarstva že večkrat kaznovan. Oddali so ga sodišču, kjer se bo moral za svojo hudobijo pokoriti. Škoda baje znaša nad 100 K. — Pred kratkim je okoli ene ure popoldne na gozdni parceli posestnika Franceta Kmetiča iz Malega Kuma pod Kumom pri Ključevici izbruhnil ogenj, ki je opepelil omenjeno parcelo in tudi parcelo kočarice Antonije Kmetič iz Ščita in ko neko neki del gozdnih parcel, ki so bile last kočarja Jerneja Zorca iz Malega Kuma. Vsega skupaj je zgorelo 3,5 hektarov gozda. Vaščani iz Malega Kuma in Ščita so hitro prišli na pogorišče in posrečilo se jim je, ogenj vsaj toliko omejiti, da se ni razširil na druge meje gozdove. Ogenj je povzročil neznanec s tem, da je ožgal na nekem travniku v bližini gozdov travo.

(Društvo „Vrtnarska šola“) ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 6. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v Kamniku v kavarni Vanassi.

Razne stvari po svetu.

(Velik požar v Krakovu.) Pred nekaj dnevi ponoči je na Ringu v neki trgovini izbruhnil požar. Ogenj se je hitro razširil. Zgorelo je več nego dvajset trgovin, med temi tudi neka banka. Škoda je velika.

(Umor.) Grozen zločin so odkrili blizu Kottbusa v vasi Treptau. Vdova Röckeritz je umorila svojega ljubimca delavca Frölichja, njegovo truplo je zrezala na kosce ter sežgala v peči. Čreva je zakopala v hlevu, kjer so jih pred kratkim našli. Morilka je svoj zločin že priznala, vendar pa trdi, da je umorila ter sežgala svojega ljubimca, ki je bil na smrt bolan, na njegovo izrecno zahtevo. Njen mož je tudi neutegoma umrl, tako da domnevajo, da je tudi tega umorila.

(Velika nesreča v gorah.) Gorsko vasico Ijaak je pred kratkim ponoči iznenadila velika lavina. Ob polnoči, ko je vse spalo, sta se odtrgali dve veliki sneženi lavini ter zagrebli velik del vasi. Tri hiše je sneg popolnoma razrušil, mnogo drugih hiš je poškodovanih. Mnogo oseb je pod snegom pokopanih. Dozdaj so izlekli petnajst oseb izpod snega, in sicer pet otrok mrtvih, sedem oseb pa težko ranjenih.

(Jurist obsojen na smrt.) Pred porotnim sodiščem v Dunajskem Novem mestu se je pred nekaj dnevi zagovarjal 23letni jurist Filip Reiss, ki je ustrelil svojo ljubico, 18letno kontoristko Olgo Bergszaszy. Oba zaljubljenca sta sklenila, da umrjeta skupno. Reiss je ustrelil svojo ljubico, pa ni imel poguma, da bi tudi

samega sebe ustrelil. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje o umoru. Sodni dvor je na podlagi tega pravoreklo obsodil Reissa na smrt.

(Zena je zgorela — mož skočil za njo v ogenj.) V četrtek je požigal posestnik Gajšek v Libojah na Štajerskem nad svojim vinogradom gozd. Ogenj se je razširjal hitro vsled silne suše in objel sosedna posestva. Ko je videla njegova žena, sivolasa starka, da preti nevarnost, je šla gasit. Prišla je pa v dotiko z ognjem in se ji je vnela obleka. Smrad goreče obleke je opozoril kopače, ki so kopali v vinogradu. Hiteli so gledat, kaj da je. Našli so ženo popolnoma obžgano, da jo ni bilo več spoznati. Ko so poklicali moža, je bil ves iz sebe in je dejal: „Kakršne smrti je umrla moja žena, takšne naj umrem še jaz.“ In skočil je v ogenj, ki se je vedno bolj širil. Le s silo so ga oteli iz ognja. Dobil je hude poškodbe.

(Železniška nesreča.) V nedeljo ob drugi uri zjutraj je pregledal strojevodja tovrnega vlaka 179 signal, da ne sme na postajo Mosciska. Vsled tega je zadel ta vlak ob tovorni vlak 296, ki je na omenjeni postaji stal. Vlakovodja in en sprevodnik prvega vlaka sta bila takoj mrtva, drugi sprevodnik je umrl dve uri po nezgodi. En kurjač je bil težko ranjen. Sedem voz je bilo razbitih, obe lokomotivi pa težko poškodovani.

(Stomilijonsko darilo zapustil državi.) Baron Wodianer, ki je umrl pred nekaj dnevi v Budimpešti, je zapustil državi svoje premoženje, ki znaša sto milijonov kron, pod pogojem, da pripade prva polovica obresti njegovim sorodnikom, druga polovica pa naj se uporabi v kulturne namene.

(Požar v lovskem revirju nadvojvode Friderika.) Dne 13. t. m. je izbruhnil v lovskem revirju Bellye nadvojvode Friderika velik ogenj, ki je povzročil mnogo škode. Grad Karapanca je popolnoma zgorel in ga niso mogli rešiti, akoravno so z vso silo gasili.

(Najbogatejši mož na Angleškem.) Na svojem posestvu v bližini Newporta je umrl pretekli teden Viscount Tredgar, najbogatejši mož na Angleškem, kojega letni dohodki so znašali približno 20 milijonov kron.

(Nesreča v rudniku.) Zadušene štiri osebe.) V rudniku Jagersfontein (Južna Afrika) je pričel vsled električnega kratkega stika goreti les. Štirje domačini so se zadušili.

Kmetijstvo in gospodarstvo.

○ konjskih hlevih v zdravstvenem oziru.

„Oesterreichische Agrar-Zeitung“ je priobčila meseca decembra jako zanimiv članek o kakovosti konjskih hlevov v zdravstvenem oziru, ki je vreden, da na mestu v slovenskem prevodu ponatisnemo najvažnejša izvajanja. Glasi se takole:

V naših časih se polaga velika važnost na zdravstvene razmere v stanovanjih in prvo vprašanje vsakega, ki si išče stanovanje, je povsod po zdravstvenih okolnostih stanovanja. Te razmere so zadovoljive, če je stanovanje dovolj zračno in svetlo in tudi popolnoma suho. Kajti zrak, svetloba in suhota so, kakor je vsem znano, v vsakem stanovanju nujno potrebni za ohranitev človeškega zdravja.

Kar pa je za zdravje posameznega človeka neizogibno potrebno, je tudi potrebno za zdravje živali, posebno pa

za zdravje konja. Zato je popolnoma primerno, da na tem mestu o zdravstvenih pogojih konjskega hleva natančneje poročamo.

V prvi vrsti se mora paziti na to, da je konjski hlev dovolj velik in suh. Da ostane hlev zmeraj suh, je potreben dober odtok in vedno prevetrovanje. Oboje tudi bistveno pripomore, da se ohrani zdrav zrak. Čistega in svežega zraka potrebuje vsak konj, tudi ponoči, da si ohrani zdravje. Ako je konj primoran v slabo zračnem hlevu se odpočiti, potem izgubi na svoji telesni moči in umnosti, že en odstotek ogljikove kisline je najbolj škodljiv živali.

Nadalje se mora skrbeti za to, da je temperatura v hlevu enakomerna. Temperatura naj se vedno giblje med 11. in 14. stopinjo po Réaumurju, nikoli pa naj ne pade pod 10 stopinj, kajti tako nizka temperatura je zdravju živali prav škodljiva.

Nadalje se opozarja tudi na to, da mora biti ležišče za konja vselej mehko in suho. Če primanjkuje slame, da bi se napravilo dobro ležišče, potem se priporoča uporabljati šotni mah kot steljo. Trde odpadke se mora takoj odstraniti in mokra mesta prekopati. Dober odtok je samo ob sebi umevno tudi tukaj pogoj. Če se s steljo od šotnega maha dobro ravna, potem lahko tri do pet tednov leži. Tako ležišče pa ima vrhutega še prednost, da potegne vso mokroto konja nase; kajti po navadi se valjajo konji, ko so v hlevu, in se sami osušijo in zatega-delj ni treba tako natančno skrbeti za negovanje kože kakor pri slamnatem ležišču. A marsikateri konji se ne navadijo tako lahko na to steljo in zaradi tega se mora vrhu stelje od šotnega mahu konjem s slamo postlati. Slamnate stelje se daje sčasoma vedno manj in končno lahko odpade, ako se uvidi, da se je konj šotnemu mahu privadil.

Kar se tiče negovanja konjske kože, se mora konja, ko pride v hlev, popolnoma na suho odrgniti. Ako se to opusti, lahko povzroči to nevarne bolezni, kakor koliko, vnetja itd. Vrhutega je treba konja vedno dobro osnažiti in na vseh členih očistiti. Snažnost pospešuje namreč presnavljanje, ki je važen faktor za ohranitev zdravja pri ljudeh in živalih.

Natančna snažnost v konjskem hlevu je sploh glavna zahteva zdravstva. Ne le ležišče in konj morata biti vedno snažna, ampak tudi vsa vrata, stene in vsa oprava, drugače konj ne žre rad in ne prebavlja redno; kajti konj je jako občutljiv proti vsaki nesnagi.

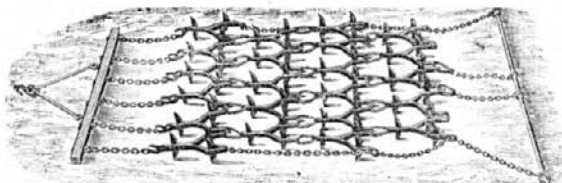
To so najbistveniji pogoji za gojitev zdravja v konjskem hlevu, za katerih izpolnjevanje mora skrbeti gospodar. Naj nihče ne misli, da konj kot najkrepkejša žival ne potrebuje skrbnega negovanja. Ravno konj je najobčutljivejša žival.

(Toplina hleva) je velikega pomena za zdravje naše živine. Premrzli hlevi so škodljivi, živina ostane suha in podvržena boleznim in prehlajenju. Enako pa tudi prevroči hlevi niso najboljši. Živina postane občutljiva, zrak se prej pokvari. Za konje in govejo živino je najboljša toplota 10 do 14 stopinj po Réaumurju ali 15 stopinj Celsija. Kobile, žrebci, krave in teletja potrebujejo večjo toplino in so bolj občutljivi za mraz. Prevroč seveda naj hlev tudi ne bo. Živina s težavo in prehitro diha, se poti in shušja. Za prečišče je potrebna temperatura od 10 do 12 stopinj Réaumurja. Če je hlev velik, glav pa malo, je treba nametati slame v staje in pod streho. Tudi stlati je treba dobro, da živina ne pozeba.

(Kako najbolje namažem konjsko opravo z oljem?) V prostoru, kjer konjsko opravo lahko popolnoma razpneš, umij najprvo se dele z mlačno vodo, kateri prideneš lugaste soli. Vso nesnago in mast se mora popolnoma odstraniti. Ko si to opravil, očisti še usnje s čisto vodo, da postane mehko. Se-le, ko se vsi usnjati deli omehčajo, razobesi jih na mestu, kjer se lahko

počasi v senci posuše. Ko je usnje še nekaj vlažno, ga namaži z oljem. Najboljše in najcenejše olje kot mazilo je ribje olje; kajti vsa druga olja privabijo rada miši. Namazati pa moraš toliko olja, da se mast lahko globoko vsrka v usnje. Nato razobesi zopet posamezne dele, da se posuše, in jih, ko so popolnoma suhi, z volneno cunjjo dobro odrgni.

**Kdor potrebuje
za spomlad plug
ali travniško brano**

naj si ogleda veliko zalogo raznih plugov, in sicer **fino izdelane štajerske pluge** za lahko in močnejše za težko zemljo, **dvojne hribovske pluge osipalnice**, **jeklene univerzalne pluge** (Sackov sistem), vseh vrst **travniških bran** in sploh vseh strojev za poljedelstvo po nizki ceni pri

KAROL KAVŠEKA
naslednikih

Schneider & Verovšek

trgovina
z železnino

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Zahtevajte brezplačni cenik.

Pravkar je izšla in jo najtopleje priporočamo kot odlično velikonočno darilo:

Biblioteka pisateljev sedanje dobe. Zvezek III.

Anton Novačan:

NAŠA VAS

II. del.

Broš. K 3.—

Vež. K 4.50

A. Debeljak piše v št. 5. «Ljubljanskega Zvona» z dne 5. maja 1912:

Anton Novačan, Naša vas, I. del . . . Evo vam iskrene, sugestivne knjige, kakor je nisem že dolgo čital v domačem jeziku! Ni še epopeja naše vasi — take pričakujemo šele v tretjem zvezku — ampak muzivno zložena, bleščava plošča, v kateri ima vsak kamen svojo ceno v predočiti vaškega značaja . . .

Delo tvori organsko celoto, najsi so posamezni predmeti jako pestrobodni. Tudi če ni vaša duša podobna klavirju, kjer se vsaka poedina struna odzove temu ali onemu sorodnemu zvoku, gotovo najdete pri raznovrstni izbiri nekaj zase. Osobito slovenskim mladenkam in dovtetnim nepostarancem raznih letnic bodo prijali filmi entuzijasta Novačana, posuti s cvetnim prahom pristrénega simpatiziranja z rodno grudo in tlačenim rodom . . . Da smo v Franciji, bi jo dali našim malčkom v roke . . . Ali postane avtor «Naše vasi» kdaj naš Bartsch? . . .

Nad vse prijazen sprejem, ki ga je bil mladi pisatelj vobče deležen o priliki izdaje I. dela njegovega ciklusa «Naša vas», nas navdaja z upanjem, da bo tudi II. del te zbirke, ki je baš izšel, prav tako ugajal.

Že izšla dva zvezka „Biblioteke pisateljev sedanje dobe“ obsegata:

1. A. Novačan: **Naša vas, I. del**, vež. K 4.50, broš. K 3.—.

2. A. Pugalj: **Ura z angeli**, vež. K 4.50, broš. K 3.—.

Pripravlajo se še: Golar, **Gorenjske povesti**; Ena Premkova novela; Korun: **Madonna della Sedia** i. dr.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
založna knjigarna v Ljubljani.

Dobro, sladko seno

še lahko odda **graščinsko oskrbništvu Impolca**, pošta Radna na Dolenjskem.

Zmožen

strojniški ključavničar

samostojen delavec, se išče za popravilno delavnico: Tovarna za olje, Zidani most.

Pečatnike

vsake vrste, za urade, društva,
trgovce itd.

Anton Černe

izdelovatelj štampilj

Ljubljana, Stari trg 20.

• Cenik brezplačno. •

Poljedelske stroje

vsake vrste imata v veliki izbiri v zalogi **Schneider & Verovšek**, trgovina z železnino, Ljubljana, Dunajska cesta.

Par lepih, težkih, pitanih

volov

ima naprodaj **graščina Impolca**, pošta Radna.